

נודה מאד לכל מי
שיכול לסייע בכיסוי
הוצאות ההדפסה,
להבצחת
לע"נ וכיו"ב,
נא לפנות למייל
d036194741@gmail.com

דברי השירה

ויזכר משה באזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תמס (דברים לא)

מתורת מורינו רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א
רב ביהכ"נ ידברי שירי ואזור מרכז ב"ב

נערך ע"י א.ח.ב. • ניתן לקבל הגליון במייל d036194741@gmail.com

פרשת כי תשא - פרה

חיוב שמירת שבת

"ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם ברית עולם" (ל"א - ט"ז).

שמעתי מידידי הגאון רבי פסח אליהו פאלק זצ"ל בשיעור שמסר השנה בירחי כלה בהולנד, בהקדמה להלכות שבת ביאר, מה זה לשון שמירה כאן? הרי ששמירה היינו שאסור להסיח דעתו, בן אדם ששומר צריך כל רגע ורגע לשמור את מה שמוטל עליו לשמור, גם בשבת כך צריך להיות, כל רגע ורגע יש לנו חיוב לשמור את השבת, ואם מסיחים דעת בקלות אפשר לעבור על לאו או עשה הנוגע לשבת. ולכן כתוב לשון שמירה.

עוד מצאנו שאנו אומרים 'שמירת הלשון', דהיינו שכל רגע ורגע יש חיוב לשמור על מה שאנו מוציאים מהפה ואם חלילה בן אדם אינו שומר הוא עלול להגיד דברים אסורים. יש גם כן חיוב 'שמירת העיניים', דהיינו שאם בן אדם אינו שומר על עיניו הוא יכול להגיע למצבים שיראה דברים אסורים. והיראת שמים של האדם נמדדת לפי התגובה המידית בזמן שיקרה איזה שהוא דבר או מצב שלא היה אמור להיות, אם מיד יתפוס את עצמו או שלא יתרגש כל כך.

שמצאנו שכשיוסף הצדיק היה בבית סוהר הגיעו אליו שר המשקים ושר האופים ואמרו לו שחלמו, הדבר הראשון שיוסף אמר להם "אלקים הוא פותר חלומות" זאת אומרת שיוסף הצדיק לא הסיח דעת מרבונו של עולם. וכך היה גם עם פרעה כשאמר "בלעד".

פעם היה יהודי שבנו נהיה חולה מאוד באמצע שבת, ושלח את אחד מבני משפחתו שיקרא לרופא כדי שיבא לבדוק את בנו, באזור בו הוא היה גר היה רק רופא חילוני, כשהרופא הגיע אמר מיד "אני בודק אותו בתנאי שאתה משלם לי חמש מאות שקלים מראש, לפני הבדיקה", היהודי אמר לרופא "אני יכול לבא אליך אחרי שבת ואשלם לך", אמר הרופא "אני לא גמ"ח, או שאתה משלם עכשיו ואני בודק את בנך או שאני הולך", אמר היהודי "אין לי כסף, אתה מקבל שיק?" אמר הרופא "אין בעיה", היהודי הוציא שיק וכתב עליו "אלף שקלים" וחתם, אמר הרופא "אני לא צריך אלף, ביקשתי רק חמש מאות!", היהודי אמר "במילה 'אלף' יש רק שלוש אותיות, ובמילים 'חמש מאות' זה ארבע אותיות יותר, יש לי פחות חילול שבת, עדיף לי לשלם לך יותר משאחלל שבת בגלל כתיבת שיק", הרופא בדק את הילד ונתן תרופה. לאחר כמה ימים חזר הרופא ושאל "מה זה שבת? חילול שבת? לא הבנתי מה הבעיה של האותיות". ולאחר הסבר ארוך הרופא התפעל ואמר "בגלל שבן אדם מעוניין למנוע איסור כתיבה בשבת מוכן לשלם יותר ונתן לי את הכסף בשמחה?" וכך התקרב ליהדות ולאט לאט נהיה שומר תורה ומצוות. [היהודי התנהג עם יראת שמים באופן יוצא דופן לכן הרופא התרשם ממנו והתקרב לה].

להצטער על העבירה

"ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת ויחר אף משה וישלך מידידו את הלחת וישבר אתם תחת ההר" (ל"ב - ט"ו).

יש לעיין למה משה רבינו ירד מההר וזרק את הלחות, הרי ידע שעם ישראל כבר חטא כפי שכתוב (שם ז', ח') "וידבר ה' אל משה לך רד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים, סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם עגל", אז למה משה רבינו היה צריך לרדת ולראות את המצב כדי לזרוק את הלחות, היה עדיף שישאיר אותם למעלה וכך לא יצטרך לשבור אותם? מה העניין להוריד אותם כדי לשבורם?

בבריסק אומרים שהיות שהקב"ה אמר לו שיוריד את הלחות אז הוא היה חייב לקיים את הצווי לכן ירד עם הלחות, וכל השאלה היא האם כלל ישראל ראויים לקבל את הלחות או לא, זה לא נוגע למעשה כל זמן שעדיין לא היה למטה עם הלחות.

הספורנו כתב לדייק שכתוב בפסוק "וירא את העגל ומחולות" והמשיך לפרש וז"ל "כשראה שהיו שמחים בקלקול שעשו" [כלומר, שלפעמים קורה שאדם חוטא זה עוד לא סיבה לשבירת הלחות אבל] בשמחה הזאת משה רבינו ראה שלא התחרטו בעוון שעשו, לכן זרק את הלחות כי הבין שאין להם אפשרות לחזור בתשובה ולתקן את מה שעשו.

ויש ללמוד מזה, שלפעמים בן אדם נכשל בעבירה, אם מצטער ממה שעשה יש לו אפשרות לתקן, אבל בן אדם שהוא שמח ואין לו שום הרגשה לא טובה מהעבירה שעשה, הוא לא יוכל לעשות תשובה.

התפרסם על יהודי שהגיע אצל ראש ישיבת פוניבז' לצעירים מן הגרמ"י לפקוביץ זצ"ל בצהריים כדי לבקש ממנו שיכתוב לו מכתב צדקה וראש הישיבה היה באמצע ארוחת צהריים. באותו רגע קם ראש הישיבה ממקומו והלך לסלון לכתוב לו. לאחר שגמר לכתוב, התחיל ראש הישיבה ללמוד. אותו יהודי שם לב שראש הישיבה חזר לתלמודו בלי שגמר את סעודתו, אז העיר לראש הישיבה שעדיין לא בירך ברכת המזון. מיד הזדעזע ראש הישיבה והתחיל להודות לו על כך שהזכיר לו שעדיין לא בירך. שבוע לאחר מכן חזר אותו יהודי לראש הישיבה, מיד אמר לו ראש הישיבה "אין לך מושג איזה חסד עשית לי".

מספרים שהגבאי של החתם סופר זצ"ל היה מביא כל צהריים עוגה ושתייה, החתם סופר היה לומד כמה שעות ואז באמצע הלימוד היה אוכל. יום אחד ראה הגבאי שהעוגה היתה כל כך טעימה, חשב לעצמו שבין כך החתם סופר לא ישים לב, אז הגבאי אכל את העוגה והביא לחתם סופר את השתייה. החתם סופר לא הגיב במשך הצהריים, רק בערב אמר החתם סופר לגבאי "אני חושב שהיום לא היה עוגה". הגבאי היה בהלם שהחתם סופר שם לב לזה ובכל זאת ניסה לשכנע את החתם סופר שמתברר שהוא היה באמצע הלימוד ולא שם לב אם אכל או לא. ענה החתם סופר "נכון שאין לי מושג אם אכלתי או לא, אבל אני בטוח שלא ברכתי" "על המחיה".

ראש ישיבת עטרת ישראל הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א סיפר ששמע מרבי יצחק קולין זצ"ל כשהוא היה בחור ולמד בישיבת סלבודקא הוא היה באותה תקופה שרבי יחיאל יעקב וינברג זצ"ל למד שם. ורבי יחיאל היה רגיל ללמוד בהתמדה ופעם אחת היה כל כך שקוע בלימוד שהלילה הגיע ושם לב שלא התפלל תפילת מנחה. הלך למשגח מרוב פחד לשאול מה לעשות. אמר לו המשגח שיתפלל תפילת מעריב פעמיים וימשיך ללמוד. לאחר שבועיים נישג אליו המשגח ואמר לו "היום מגיע רבי נפתלי דוב אמסטרדם [היה מתלמידי רבי ישראל מסלנט זצ"ל] ותשאל אותו מה צריך לעשות כשבחור למד ושכח להתפלל מנחה". נישג לרבי נפתלי אמסטרדם זצ"ל ורק כשגמר להגיד את המשפט שלו ראה שרבי נפתלי התעלף, וכשהעירו אותו אמר "בחור ישיבה שכח להתפלל מנחה?!!". לאחר השואה רבי יחיאל יעקב אמר שהוא עבר הרבה מצבים בחיים [היה בגטו לודז' וטלטול בימי השואה] אבל מאז לא קרה לו לשכוח להתפלל תפילת מנחה.

לעילוי נשמת נשמה טהורה

הנערה רחל ע"ה בת יבדלחט"א הגאון רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א
נלכ"ו כ"ה מרחשון תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת בעל החוט שני

מרן הגאון רבי שמריהו יוסף נסים בן רבי נחום מאיר קרליץ זצוק"ל
נלכ"ו כ"ה תשרי תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.

ופני לא יראו

"והסרתני את כפי וראית את אחרי ופני לא יראו" (ל"ג - כ"ג).

הסביר החתם סופר, הרבה פעמים קורה לאנשים דברים נוראים, בשעת מעשה זה נראה להם הכי רע שיכול להיות, ובסוף רואים שזה גופא היה הישועה עבורם, וזהו "וראית את אחרי" שאח"כ רואה שהיה לטובה אבל "ופני לא יראו" דהיינו שלא ראו הקב"ה לפני כן עומד לטובת האדם באותו מצב, רק בסוף הבינו שהכל לטובה. כמו שמצאנו שהאחים של יוסף הצדיק מכרו אותו, באותו רגע הוא יכל לחשוב שזה הכי רע מה שיכול להיות, וזה היה גופא תחילת הגאולה.

כ"כ במגילת אסתר מבואר שלקחו את אסתר לבית המלך אחשוורוש, באותה תקופה חשב מרדכי שזה הכי גרוע וכל יום ויום היה מגיע לראות את אסתר כי דאג לה, ובסוף מזה יצא הישועה לעם ישראל. עוד מסופר במגילה, שהמן הוזמן לסעודה עם המלך והמלכה [אסתר] פעמיים, כל היהודים חשבו שזה הכי רע שיכול להיות, בפרט שהמן הוא זה שרצה לאבד את עם ישראל, ובסוף זה היתה המפלה של המן.

מזן הגראמ"מ ש' צ"ל סיפר, שכשהתחתן כל חבריו קבלו דירה, והוא לא קיבל, הרגיש קצת לא טוב מזה, בסוף כשפרצה מלחמת עולם השנייה היה ספקות אם לברוח או לא, כל אלו שהיו להם דירה לא חשבו לברוח בטווח הקצר כי חשבו שיש להם נכס, כל זמן שלא הרגישו מוכרחים לברוח העדיפו להישאר, אבל מי שאין לו דירה ברגע שיש לו ספק ספיקא מיד יברח כי אין לו מה להפסיד ולכן ראש הישיבה ברח מיד, וכל חבריו נשארו ונפטרו בשואה, שה' ינקם דמם.

אבי מורי צ"ל סיפר לי שלפני השואה הוריו, שגרו בגרמניה, ניסו לקבל 'ויזה' כדי לברוח למדינת לוקסנבורג ובסוף נודע להם שלא יקבלו אישור כזה, [באותה תקופה] והיו מאוד עצובים מזה כי הבינו שיצטרכו להישאר בגרמניה. לאחר כמה ימים נודע להם שבימים האחרונים הנצים יש"ו נכנסו ללוקסנבורג והרגו כל מי שהיה שם. וכך נודע להם שניצלו בנס כי אחרת גם הם היו נהרגים ח"ו.

❖❖❖❖❖ ❖❖❖❖❖ ❖❖❖❖❖ ❖❖❖❖❖ ❖❖❖❖❖

לדבר בדברי תורה

"זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר (במדבר י"ט - ב').

כתוב בגמ' (חגיגה דף ט' ע"ב), אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד.

עוד כתוב בגמ' (עירובין דף נ"ד ע"א), כי חיים הם למצאיהם ולכל בשרו מרפא, אל תקרי למצאיהם אלא למוציאיהם בפה.

אמר הרבי מקלווינבורג צ"ל, לכן כתוב "זאת חוקת התורה" ולא "זאת חוקת הפרה" כי התורה מרמזת לנו יסודות ללימוד תורה, דבר ראשון 'צוה' שזה בגמטריה מאה ואחד, זאת אומרת שעל האדם ללמוד מאה ואחד פעמים, ועוד כתוב 'לאמר' זאת אומרת בפה. ובנוסף לכל זה כתוב 'זאת' ראשי תיבות זכור אל תשכח, שעלינו לעשות את כל הדברים אלו אם רוצים ללמוד ולזכור את מה שלומדים.

בתנא דבי אליהו רבה כתוב (פרק כ"ז), מכאן אמרו אם יש אדם שהוא מבין בדברי תורה יפרנס מתורתו גם כן לאחרים כדי שתרבה חכמתו לו ומוסיפין לו עליה וכל העושה כן אינו נמנע מן הטובה העתידה לוא על ישראל לימות בן דוד.

רואים מכאן שמי שלוקח מזמנו ללמד לאחרים הוא לא מפסיד, להיפך, הקב"ה לא מונע ממנו מן הטובה שעתידי להביא על כלל ישראל.

כתוב בגמ' (קידושין דף פ"ב ע"ב), אשרי מי שבניו זכרים, ואוי לו למי שבניו נקיבות.

וכתב המאירי (שם) להסביר, אשרי מי שבניו זכרים ואוי לו למי שבניו נקיבות ואף על פי שפשוטו של דבר כך הוא יש להוסיף בפירושו שבניו נקיבות שהזכרים פחותים וחסירים ואשרי מי שבניו זכרים שנמצא בהם השלמות המכוון בהם על זה נאמר גיל יגיל אבי צדיק ויולד חכם ישמח בו אמן.

שמעתי להסביר בדרך אחרת, יש חדשות ויש חידושים, חדשות זה בלשון נקבה [והכוונה לנייעס], חידושים זה בלשון זכר [והכוונה לדברי תורה], "אשרי מי שבניו זכרים" שבניו מדברים על "חידושים" [דברי תורה] "ואוי לו למי שבניו נקיבות" שמדברים חדשות.

יש בעל הבית על העולם [נגיף הקורונה]

בתקופה אחרונה סוער העולם מסביב המגפה המתפשטת בעולם בשם 'קורונה', זה עשה מהפכה יום יום בכל העולם, דבר ראשון עלינו לדעת שכל המגפה הזאת התחילה בסין וידוע שהסינים אוכלים אבר מן החי, אבר מן החי זה גם אחת מהמצוות בני נח, קורונה בגימטריה שלש מאות ששים ושבע, אוכל אבר מן החי זה גם בגימטריה שלש מאות ששים ושבע, אולי המגפה הזאת הגיעה לרמוז לנו שכל דבר שקורה בעולם זה מחושב!

משגיח דישיבת 'מיר' בירושלים הצדיק רבי בנימין פינקל שליט"א אמר שהגמטריה של הנגיף קורונה זה חמש מאות חמש עשרה, אותה גמטריה של תפלה וכן ואתחנן, כל זה לעורר אותנו שעלינו להתפלל לה' לבקש רחמים!

התוצאות מהנגיף הזאת ידוע לכולם, ויש כמה השלכות לזה, ונפרט כמה מהם כדי שבין מה הקב"ה מצפה מאתנו, כל מי שהיה במקום בו היה נגיף מבקשים שיהיה בבידוד במשך ארבע עשרה ימים. כך התגלגל שכמה חתונות ועוד שמחות התבטלו כי לא יכלו לערוך את השמחה עם כל המשפחה [אירע גם מיקרים שההורים של החתן או אפילו החתן עצמו לא יכולים להגיע בגלל חיוב בידוד].

כבר תקופה ארוכה התרגלנו לתכנן דברים מראש לטווח הרחוק והיינו אומרים "אעשה כך וכך בתאריך זה וזה, לא טוב לי כך..." וכרגע עם ההשלכות של הנגיף זה מזכיר לכולנו שיש כאן בעל הבית על העולם שהוא מחליט מה הולך להיות כל רגע ורגע, רק הקב"ה מחליט על הכל, והכל אפשרי רק על ידו הגדולה!

כל הדברים האלו נראים לנו בעינינו אי נעימים, אבל יש גם אי נעימויות בענין הפרנסה, התפרסם שכמה אלפי אנשים ביטלו חופשים בבתי מלונות, וכרגע אותם אנשים לא חושבים על חג הפסח, ורק מכל הביטולים האלו יש הפסדים של מיליוני דולרים לבעלי מלונות. בלי לדבר על כל הביטולים שאנשים עשו אצל חברות תעופה. וכך הרבה אנשים נכנסו לחובות שאי אפשר לתאר.

שמעתי שלפני כמה ימים באנגליה עשו יום תפילה לפרנסה עבור כל אנשים האלו שנפגעו מהנגיף.

הרבה דברים מיוצרים בסין, חלקים נכבדים במדינה שם מושבתים לגמרי בגלל הקורונה.

זה ההסתכלות של כל ההפסדים שנגרם ע"י זה, אבל מאידך ידוע לי על יהודי באנגליה שלפני כמה שנים עשה איזה עסקה ומאז נשאר עם הסחורה שלא הצליח למכור וחוב של מאה אלף דולר, היה צריך לשלם גם על מחסן כדי להשאיר את הסחורה באיזה שהוא מקום ולפני כמה חדשים הסתפק האם לשרוף כל הסחורה כדי לא לבזבז עוד כסף על שכירות המחסן. באותה תקופה קנה חצי מיליון מסכות רפואה. כשהתגלה הנגיף הרבה מקומות היו מוכרחים את המסכות האלו, וכך אותו יהודי מכר כל מסכה בשבע דולר [מה שקנה אז בעשר סנט!]. מכל זה אפשר להבין את מה שאמרנו בראש השנה ויום כיפור "מי יעני ומי יעשר" כפשוטו!

כתוב בתהילים (ק' - ג') "הוא עשנו ולא אנחנו", ואנו קוראים [כל יום במזמור לתודה] "הוא עשנו ולו אנחנו", זה כתוב עם אות אלף ואנו קוראים עם אות ווא, ושניהם אמת, הכתיב: ה' עשה אותנו ולא אנחנו כי אנחנו כלום, ולאחר שהבננו שאנחנו כלום אז קרי: הקב"ה "עשנו ולו אנחנו" כי אנחנו שלו יתברך.

בחודש אדר זה ימים שעלינו להרבות בשמחה כפי שמבואר בחז"ל (משנה תענית פרק ד' משנה ו') "משנכנס אדר מרבים בשמחה", ובכל זאת כל המגפה הזאת הגיעה לעולם כדי שעם ישראל יתעורר וישוב בתשובה שלימה כפי שכתוב בגמ' 'במות (דף ס"ג ע"א) "אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל", כרגע הקב"ה מצפה שנתחזק ונחדיר לעצמנו 'אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים' ונתפלל אליו כמו שצריך, ובעז"ה יסתלק הקורונה בקרוב, ונזכה לבנין בית המקדש, אמן!